

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Natálie Vaidišová

Název práce: Ukrajinské téma jako nástroj konsolidace Putinova Ruska

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jan Šír, IMS

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce je příspěvkem ke studiu ruské historické politiky za Putina. Sleduje dynamiku ruské historické argumentace ve vztahu k Ukrajině. Identifikuje a rozebírá nejvíce frekventovaná oficiální narativní schémata, jež tvoří podhoubí poslední ruské agrese proti Ukrajině.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka vychází z teze, že aktuální agresivní politika Ruska ve vztahu k Ukrajině pramení z ruské identitární krize, jejíž prohlubování jde ruku v ruce s utuzováním putinského režimu – teze, kterou se snaží podložit pomocí analýzy státního diskursu v Rusku. Jako hlavní nositele analyzovaného diskursu, jež blíže zkoumá, zvolila osobu hlavy státu, Ruskou pravoslavnou církev a nadaci Russkij mir. Jejich promluvy, resp. intelektuální produkci pak vyhodnocuje podle obsahového klíče se zaměřením na Ukrajinu, aby identifikovala její nejvýznamnější diskursivní reprezentace. Specificky se soustřeďuje na tři velké tematické okruhy, na tzv. velkou vlasteneckou válku, na tzv. společné historické dědictví Rusů a Ukrajinců a na rusko-ukrajinské vztahy.

Relevance tématu je ve světle aktuálního dění mimo jakoukoli pochybnost. Pro příště doporučuji rozvést ještě trochu motivační část. Velká část veřejné debaty na Západě okolo ruské agrese proti Ukrajině se točí kolem otázek geopolitiky, kdežto vnitřní zdroje ruského zahraničněpolitického chování bývají – po mém soudu neprávem – opomíjeny.

Práce čerpá z české a anglojazyčné akademické produkce k teoriím nedemokratických režimů, k historické politice a k putinskému Rusku. Těžiště vyhodnocované heuristické základny tvoří originální ruskojazyčné primární zdroje, představující autorčin datový korpus. Literatura mi připadá pro účely diplomové práce dostatečná a adekvátně volená. Z českých autorů k tématu psal ještě Václav Lídla a David Svoboda, z mezinárodní produkce viz Timothy Snyder.

Klasifikace putinského režimu coby autoritarismu ve smyslu Balíka a Kubáta, resp. starších prací J.-J. Linze v nejobecnější rovině asi možná je (resp. byla), ale moc daleko nás neposouvá. Jednak jde skutečně o nejobecnější kategorii, jednak jako statický fenomén nepostihuje vývoj ruského režimu za posledního čtvrtstoletí. O typologickém zařazení putinského režimu existuje přitom v literatuře již masa odborných studií. I s ohledem na autorkou v dalším textu zcela správně a přesně identifikované znaky putinského režimu (kult války, kult tradic, dehumanizační slovník nejvyšších státních představitelů ve vztahu k národu, proti němuž rozpoutali genocidní válku) by práce snesla aspoň odkaz na probíhající akademickou debatu o možné fašistické podstatě stávajícího ruského režimu.

Celkově práce dobře ukazuje na instrumentalizaci „ukrajinské otázky“ v ruské vnitřní politice coby prostředku konsolidace putinského režimu.

Věcná přehlednutí, drobnosti: Černomořská flotila (str. 7, *passim*) má být lépe loďstvo. Smluv, které ošetřovaly rusko-ukrajinské vztahy po roce 1991, bylo pochopitelně vícero než zmiňované dvě (str. 7); hlavní z nich byla smlouva o přátelství, spolupráci a partnerství z roku 1997. Smlouva o nešíření jaderných zbraní (str. 7) byla otevřena k podpisu v roce 1968; v roce 1970 teprve vstoupila v platnost. Evropský institut v Moskvě (str. 31) má být nejspíš Institut Evropy Ruské akademie věd.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce je hezky napsaná a plně srozumitelná. Množství překlepů jakož i neobratných frází, zpravidla překladů, je v normě. Formální úprava je v pořádku. U přepisů z ruštiny autorka občas míchá anglické a české zvyklosti. V česky psaném textu bych vycházel z pravidel pro češtinu.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Kontrola neukazuje na žádné potenciálně problémové pasáže.

5. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Velké plus za volbu tématu.

6. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

V teoretické části píšete, že autoritativní režimy se vyznačují absencí ideologie a zpravidla nemají ambici sahat k extenzivní mobilizaci populace (kap. 1.1.2). Jak jde toto dohromady s dynamikou vývoje ruského režimu po roce 2014 v souvislosti s agresí proti Ukrajině? Jak do toho zapadá koncept ruského světa? Viz výše poznámku o typologickém zařazení putinského režimu. Jinými slovy, dovolil bych si polemizovat, zda jde o pouhé režimem cíleně kultivované mentální nastavení.

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhovělo):

Výstup vyhovuje nárokům kladeným na magisterské diplomové práce. Doporučuji jej k obhajobě s hodnocením v pásmu výborně.

Datum: 29. ledna 2023

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.